

2 Αυγούστου 2015

Ταξίδι στο Όρος. Ακουαρέλες 26 Σέρβων καλλιτεχνών με θέμα το Άγιον Όρος

/ [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#)

Ταξίδι στο Όρος

ΑΚΟΥΑΡΕΛΕΣ

26 ΣΕΡΒΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ
ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΤΗΣ ΑΓΙΟΡΕΙΤΙΚΗΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ

δήμος
αριστοτέλη
χαλκιδικής

ΓΚΑΛΕΡΙ
ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ

ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΕΡΙΣΣΟΥ
3 - 21 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2015

[Ταξίδι στο Όρος.](#)

[Ακουαρέλες 26 Σέρβων καλλιτεχνών με θέμα το Άγιον Όρος.](#)

[Έκθεση της Αγιορειτικής Πινακοθήκης στην Ιερισσό Χαλκιδικής, Αύγουστος 2015](#)

Η έκθεση «Ταξίδι στο Όρος»

Θεωρούμε ιδιαίτερη τιμή για την Ιερισσό και το Δήμο Αριστοτέλη να φιλοξενήσουμε μία σπουδαία συλλογή με ακουαρέλες Σέρβων καλλιτεχνών, υπό το γενικό τίτλο «Ταξίδι στο Όρος» και με έργα που απεικονίζουν μέσα από διαφορετικές τεχνοτροπίες τη γειτονική μας αθωνική μοναστική πολιτεία.

Το εικαστικό ενδιαφέρον των Σέρβων καλλιτεχνών για το Άγιον Όρος έχει ως αφετηρία την ορθόδοξή τους ταυτότητα και πίστη. Ταυτότητα που εκφράζεται ειδικότερα με την μακρόχρονη παρουσία Σέρβων μοναχών στο Άγιον Όρος, μια παρουσία που χρονολογείται από το τέλος του 12ου αιώνα και φτάνει χωρίς διακοπή έως τις μέρες μας. Θητεύοντας κυρίως στη Μονή Χιλανδαρίου, οι Σέρβοι μοναχοί διακρίθηκαν για την αφοσίωσή τους στο μοναχικό ιδεώδες και στην καλλιέργεια των γραμμάτων.

Φιλοξενώντας την έκθεση «Ταξίδι στο Όρος» θέλουμε να τονίσουμε ιδιαίτερα τη στενή και μακραίωνη σχέση της Ιερισσού με το Άγιον Όρος, του οποίου αποτελεί ανέκαθεν την «πύλη», όπως μαρτυρούν ιστορικά τεκμήρια από τους βυζαντινούς χρόνους και εδώθε.

Ειδικά θέλουμε να τονίσουμε τους δεσμούς ανάμεσα στην Ιερισσό και τη Μονή Χιλανδαρίου, δεσμούς πολλών αιώνων. Η περιοχή «Κομίτσα», στην οποία απλώνεται μία από τις μεγαλύτερες και ομορφότερες ακτές της περιοχής μας, γνώρισε μακρά χιλανδαρινή παρουσία, ενώ οι οικονομικές σχέσεις μεταξύ της Μονής Χιλανδαρίου και των κατοίκων της Ιερισσού αποτυπώνονται σε πληθώρα ιστορικών τεκμηρίων. Το μετόχι «Κάκαβος» αποτελεί σταθερό πνευματικό κέντρο για τους Σέρβους παραθεριστές που κατακλύζουν τις παραλίες της Ιερισσού.

Εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας προς την Αγιορειτική Πινακοθήκη της Ιεράς Μονής Σίμωνος Πέτρας, στην οποία ανήκει αυτή η υπέροχη συλλογή που παρουσιάζουμε σήμερα. Χάρη στις επίπονες προσπάθειές της, σπουδαίο καλλιτεχνικό υλικό συγκεντρώνεται και τεκμηριώνει την ιστορία μας και τον πολιτισμό μας.

Γιώργος Ζουμπάς

Δήμαρχος Αριστοτέλη

Η ιδέα της έκθεσης «Ταξίδι στο Όρος» προέκυψε από τη φιλία και τη

συναναστροφή του πατέρα μου Πέρο Ατσίμοβιτς με τον κ. Ντράγκομιρ Τοντόροβιτς, μεγάλο γνώστη της αγιορείτικης ζωής, με αφορμή τον εορτασμό των 800 χρόνων πνευματικής ζωής του Χιλανδαρίου (1198-1998). Αρχικός στόχος ήταν μια μικρή και λιτή έκθεση υδατογραφιών. Καθώς όμως οι μέρες περνούσαν, παρουσιαζόταν όλο και μεγαλύτερος αριθμός υδατογραφιών, οι οποίες εξέπεμπαν μιαν ακατάληπτη ενέργεια. Όλοι αναρωτιόμασταν, ποιοί είμαστε, πού βρίσκονται οι ρίζες μας και πού πορευόμαστε; Η αντίληψη σχετικά με την πνευματικότητα και την αιωνιότητά μας καθρεφτίστηκε σ' αυτές τις ακουαρέλες. Τα ονόματα έπαψαν να είναι σημαντικά. Η επιθυμία των απλών ανθρώπων να συνεισφέρουν στο όραμα για τη συνένωση των ορθοδόξων λαών είχε τη μεγαλύτερη σημασία. Η υδατογραφία ως τεχνική ήταν και είναι η καλύτερη επιλογή, γιατί είναι η πιο ειλικρινής. Δεν μπορεί να επαναληφθεί. Η διαφάνεια και η αλήθειά της ταιριάζουν στην ιδέα του Αγίου Όρους.

Μπροστά σ' αυτή την έκθεση όλοι εκείνοι που δεν έχουν βρεθεί στο Άγιον Όρος θα επιθυμήσουν να το επισκεφθούν, και όσοι το έχουν γνωρίσει θα επιθυμήσουν να επιστρέψουν σ' αυτό. Επειδή, όπως λέει ο Ντράγκομιρ Τοντόροβιτς: «Το Άγιον Όρος δεν είναι απόμακρο και εγκλωβισμένο στο παρελθόν, προορισμένο μόνο να διατηρεί μνήμες, αλλά αποτελεί ζωντανή ιστορία στην οποία και η εποχή μας μπορεί να αφήσει τα ίχνη της». Ελπίζω η γκαλερί «Α» να άφησε κάποιο ίχνος και ότι σ' αυτό το εικονογραφικό ταξίδι δεν θα μείνετε αμέτοχοι. Εύχομαι οι ακουαρέλες και το Άγιον Όρος πάντα να σας ξαφνιάζουν και να σας ενθουσιάζουν, όπως την πρώτη φορά.

Πέτζια Ατσίμοβιτς

Ιδιοκτήτης της γκαλερί «Α», Βελιγράδι

Η ιδέα να παρουσιαστούν σε μία έκθεση επιλεγμένοι πίνακες από καλλιτεχνικά εμπνευσμένους προσκυνητές του Αγίου Όρους γεννήθηκε τις μέρες του εορτασμού των οκτώ αιώνων από την ίδρυση της ιεράς μονής Χιλανδαρίου. Από την περίπτωση αυτή καθορίστηκε η τάση των καλλιτεχνών να αντλούν τη θεματολογία τους από το μοναστήρι, σε συνάρτηση με την προσωπική πνευματική σύνδεση του καθενός με το Άγιον Όρος.

Οι προσπάθειες του διοργανωτή, της εξειδικευμένης στην ακουαρέλα γκαλερί «Α» του Βελιγραδίου, είχαν ως αποτέλεσμα να παρουσιαστούν 26 δημιουργοί που εφαρμόζουν την τεχνική της υδατογραφίας, οι οποίοι με το δικό τους τρόπο έδωσαν τη μαρτυρία τους για το αγιορειτικό τοπίο, το φως και την ησυχία. Τα έργα φιλοτεχνήθηκαν στο Άγιον Όρος ή είχαν αυτό ως πηγή έμπνευσης. Για το λόγο αυτό περιλαμβάνονται και δημιουργοί, οι οποίοι δεν είχαν τη δυνατότητα να

το επισκεφθούν.

Βασισμένη στην παραπάνω σύλληψη, η έκθεση μετά την παρουσίασή της στο Μουσείο Εφαρμοσμένων Τεχνών στο Βελιγράδι μεταφέρθηκε και σε άλλες δέκα πόλεις της Σερβίας και της Σερβικής Δημοκρατίας της Βοσνίας – Ερζεγοβίνης. Υπό τις πολεμικές συνθήκες του έτους 1999 στο έδαφος της Σερβίας, το ιεραποστολικό της ταξίδι διακόπηκε. Τελικά, χάρη στο χέρι που έτειναν εγκάρδια οι σεβάσμιοι μοναχοί της μονής Σιμωνόπετρας, η έκθεση ολοκλήρωσε το ταξίδι της καταλήγοντας στο φυσικό της χώρο υπό την προστασία του Αγίου Όρους. Η πρόσφατη πυρκαγιά στη μονή Χιλανδαρίου κάνει ακόμη μεγαλύτερη τη σπουδαιότητά της.

Η παρουσίαση της έκθεσης στη Θεσσαλονίκη το 2006 και τώρα στην Ιερισσό, με τη φροντίδα και τον μόχθο των Ελλήνων διοργανωτών, θεμελιώνεται πάνω στις πιο υψηλές αξίες της βαθιάς ιστορικής εγγύτητας του ελληνικού και του σερβικού λαού, ως ένα ακόμη σύμβολο της ενίσχυσης και του εμπλουτισμού της.

Με εγκάρδιες ευχαριστίες και πίστη στον ένα Θεό,

Ντράγκομιρ Τοντόροβιτς

Ιστορικός τέχνης, ζωγράφος

Άγιον Όρος και Σερβία

Ανάμεσα στις διάφορες εθνότητες που συνέθεσαν τον πανορθόδοξο χαρακτήρα του Αγίου Όρους υπήρξε και αυτή των Σέρβων. Είχαν προηγηθεί εκεί μοναχοί Γεωργιανοί, Αμαλφηνοί, Βούλγαροι και Ρώσοι, και σ' αυτούς προστέθηκαν στη συνέχεια και οι Σέρβοι, γείτονες και αυτοί του Βυζαντίου.

Η παρουσία των Σέρβων στο Άγιον Όρος δεν ξεκίνησε με μία τυχαία προσέλευση άγνωστων ανθρώπων, οι οποίοι εγκαταβίωσαν εκεί επειδή είχαν θελχθεί από το μοναστικό ιδεώδες, όπως αυτό βιωνόταν στον τόπο αυτό. Αυτή η αρχή είχε ισχύσει σχετικά με την προσέλευση μοναχών άλλων εθνότητων. Στην περίπτωση των Σέρβων η απαρχή της παρουσίας των στον Άθω συντελείται με την έλευση εδώ το 1191 του Ράσσκο, ο οποίος ήταν ο νεαρότερος γιος του ηγεμόνα Στεφάνου Νεμάνια. Ο νεαρός Σέρβος μοναχός αρχικώς εγκαταβίωσε στην παλαιά μονή Ρωσικού, όπου έλαβε το όνομα Σάββας, και στη συνέχεια το 1197 πέρασε στη μονή Βατοπεδίου. Σύντομα τον ακολούθησε εκεί και ο πατέρας του, ο οποίος εκάρη επίσης μοναχός, με το όνομα Συμεών. Το 1198 ο Σάββας αποτάθηκε στον αυτοκράτορα του Βυζαντίου Αλέξιο Γ' Άγγελο και του ζήτησε να του παραχωρηθεί η εγκαταλειμμένη μονή Χιλανδαρίου, πράγμα που έγινε με επίσημα αυτοκρατορικά

έγγραφα. Έτσι τέθηκαν τα θεμέλια μιας καθαρώς σερβικής μοναστικής αδελφότητας στο Άγιον Όρος.

Από την ημέρα της ανάληψης της ηγουμενίας της μονής Χιλανδαρίου από τον Σάββα, και επί αιώνες ολόκληρους, η μονή αυτή γνώρισε ημέρες πνευματικού μεγαλείου και δόξας, γεγονός το οποίο κατά μεγάλο μέρος οφειλόταν στην προσπάθεια των διαδόχων του Σάββα στην ηγεσία της μονής, να γίνουν αντάξιοι μιμητές του όχι μόνο ως προς την οσιότητα του βίου, αλλά και στο πεδίο της πνευματικής δημιουργίας. Ο Σάββας είχε θέσει τα θεμέλια αυτής της πνευματικής πορείας και είχε δημιουργήσει ένα πρότυπο μοναχού, τόσο με τις πρωτοβουλίες του στην οργάνωση του σερβικού μοναχικού βίου εντός του Άθω αλλά και στη Σερβία, όσο και με το συγγραφικό του έργο.

Το έργο και η οσιότητα της ζωής του ανέδειξαν τον Σάββα σε μία εξέχουσα μορφή του αγιορειτικού μοναχισμού. Τα πολλά μοναστήρια, που ιδρύθηκαν στη συνέχεια με δική του πρωτοβουλία στη Σερβία, διατηρούσαν την αγιορειτική παράδοση, έτσι όπως αυτή είχε εκφραστεί μέσα από την εθνική ιδιοτυπία της μονής Χιλανδαρίου.

Ο άγιος Σάββας κατόρθωσε να συνδέσει τη Σερβία με το Άγιον Όρος κατά τέτοιο τρόπο, ώστε η μονή Χιλανδαρίου να καταστεί ένα λίκνο όχι απλής μοναστικής αλλά και πολιτισμικής και φιλολογικής σερβικής δραστηριότητας. Οι μετά από αυτόν ηγούμενοι της μονής υπήρξαν συνεχιστές του έργου του, και ακολούθησαν τα ίχνη τα οποία αυτός είχε χαράξει. Το Άγιον Όρος από πολύ νωρίς κατέστη μία πηγή πνευματικών και πολιτισμικών αγαθών, η οποία επί αιώνες ολόκληρους έτρεφε τη σερβική ζωή.

Η μονή Χιλανδαρίου στη διάρκεια των αιώνων ανέδειξε προσωπικότητες, οι οποίες διεδραμάτισαν έναν πολύ ενεργό ρόλο στη ζωή του σερβικού λαού. Προπαντός όμως εδώ δημιουργήθηκε ένα λίκνο θρησκευτικού και πνευματικού πολιτισμού. Η αρχιτεκτονική κληρονομία και η εικονογραφική παράδοση της μονής απέδειξαν το μεγαλείο της έμπνευσης, η οποία προερχόταν από βαθιές πνευματικές εμπειρίες. Οι πανύψηλοι πύργοι της μονής, μοναδικοί στο είδος τους, εκτός από μονάδες προστασίας από ορατούς εχθρούς, συμβόλιζαν και μία αναζήτηση ουράνιας ενατένισης, την προσέγγιση μιας υπερκόσμιας πραγματικότητας.

Με ένα τέτοιο τεράστιο πνευματικό απόθεμα, διατηρημένο ευλαβικά στο σερβικό λίκνο του Αγίου Όρους, κατόρθωσε ο σερβικός λαός σε όλη τη διάρκεια της τουρκοκρατίας να νιώθει ότι είναι πνευματικώς ενωμένος με ένα κέντρο αδιάψευστης πολιτιστικής αξίας, το οποίο τον έτρεφε με τα νάματα της παραγωγής, που ήταν καρπός άσκησης, αγώνων και μυστικών πνευματικών

εμπειριών.

Η μονή Χιλανδαρίου υπήρξε ο ταμειευτήρας των σερβικών πνευματικών και πολιτιστικών αξιών, ένα μόνιμο σημείο αναφοράς και μέτρο αξιολόγησης του πνευματικού επιπέδου του σερβικού λαού. Αυτές οι ζωογόνες ιδιότητες διατηρήθηκαν σε όλους τους αιώνες και μέχρι την εποχή μας.

Η μονή Χιλανδαρίου μονίμως συνδέει τους Σέρβους με τις κοιτίδες της ορθοδόξου χριστιανικής παραδόσεως, με τον πνευματικό πλούτο του Βυζαντίου, καθώς και με εκείνον της μεσαιωνικής Σερβίας, τότε που τέθηκαν τα μόνιμα θεμέλια ενός σερβικού ορθοδόξου πνευματικού και καλλιτεχνικού πολιτισμού, του οποίου τα βασικά στοιχεία είναι αναλλοίωτα και ζωντανά μέχρι σήμερα στην ψυχή του σερβικού λαού. Το φάσμα του Αγιορείτη αγίου Σάββα πλανάται για αιώνες επάνω από τη Σερβία και εμπνέει μονίμως τον λαό της στον αγώνα του για επιβίωση.

Αντώνιος-Αιμίλιος Ν. Ταχιάος

Καθηγητής Πανεπιστημίου, Ακαδημαϊκός

Πηγή: athosartarchive.blogspot.gr